

Latweefchu Uwifer.

Ur augstas Gewefchanas = Kummiffiones ftanu un nowehlefchanu.

Nr. 25. Zettortdeenâ 19tâ Juhni 1830.

No Jelgawas.

Jsgahjuschâ peektdeenâ, 13tâ Juhni mehnefcha deenâ arridsan muhsu Lutteriffâs basnijâs, tâ kâ wiffâs Lutteriffâs basnijâs pasaulê, ta peeminnefchana augfti tappe fwinneta, ka tanni deenâ preefch 300 gaddeem ta Lutteriffa tizzibas apleezinafchanas grahmata Uugsburgas pilseftâ Wahzjemmê, dauds augftu fungu leelâ faefchanâ, tam Wahz-Keiseram Rahrlam tam 5tam tappe preefchlassita un nodohtha. Schi grahmata, fo Lutters un winna wifslabbakais draugs, Melanchtons wahrâ, weens augfti mahzichts wihrs, bij farakstijis, no teem fwehteem Deewa raksteem ar ihseem wahrdeem parahda un îsteiz, fo Luttera draudses par tizzibas gruntsmahzibahm turr un peenem, un fur un kapehz ta Lutteriffa draudse no Rattolu tizzibas un mahzibas atschkirrahs. Un kad tas Wahz-Keisers, kas tanni peeminnetâ deenâ tohs augftus fungus leelâ faefchanâ jeb walstideenâ bij fastellejis un patš atnahzis, gribbedams tahs tizzibas schfelschanas no jauna pahrraudsiht, lihds ar teem zitteem kattoliffeem Leelkungeem scho Lutteriffas tizzibas apleezinafchanu atmette un ne warreja falihgt, tad no ta laika Rattoliffi un Lutteriffi tâ atschkirrahs, ka wairs newaid faweenojuschees. Scho wehraleekamu deenu it ihsti par to dsunfchanas deenu tahs isfkaidrotas Luttera tizzibas nosauzam, fur ta gariga wehrga buhschana un tee grubti ahrigi basnijas likkumi, kas teem bailigeem un apmulknateem zilwekem bij usspeesti tappuschî, kluwa atzelti, fur zilweku prahts wiffur fawu wezzuteefu atdabbuja, un teem laudim ta brihwiba tappe eedohtha, to fwehtu Bihbeles grahmatu fawa pascha wallodâ lassihht un ar fawahm paschahm azzim redseht, kas tanni stahw un fo Deews pawehlejis un aisleedsis. Zo pirms

Lutters to Bihbeles grahmatu tai semmes wallodâ bij pahrtulkojis, teem basnijkungeem ween brihw bij, to paschu, latiniskâ, zitteem lauti-neem nesaprohtamâ, wallodâ walkaht. Bet lai Deews arri dohtu, ka schi nu wiffceem nabbageem un baggateem, augsteem un semmeem rohkâ dohta Bihbeles grahmata un mahziba, kas zaur Lutteru tâ fakkoht no kappu usmohdinata tappe, wiffus zilwekus us jo gudru un gaischaku Deewa atsihschamu un jo prahtigu, gohdigu un ihsti kristigu dsihwofchanu westu; tad arridsan ta wehraleekama deena, kurrâ preefch 300 gaddeem ta tizzibas apleezinafchanas grahmata no teem Lutteriffeem Leelkungeem un pilseftahm Uugsburgâ tappe preefchlassita un no teem ar fawu appafschrakstu apsihmeta un nodohtha, muhsu behrneem un behrnu behrneem augliga buhs un paliks, un tam Deewa Swaiditam, muhsu mihlotam Kungam un Keiseram Niko-lai I, — kas tahm Luttera draudsehm fawâ plaschâ walsti pehz schihs tizzibas apleezinafchanas grahmatas, brihwu Deewa kalposchamu un wiffu spehzigu apfargaschamu apsohla un teh-wischki usturr, un arridsan wifsaugstaki nowehlejis, scho peeminnefchanas deenu fwinneht, — labpatifschana buhs pee Saweem peetizzigeem Lutteriffeem pawalstneekceem, kas zaur to fwehtumu ta Ewangeliuma apgaisinoti, Winnambes wiltus un no firds paklausa, un zaur kristigeem tikkumeem parahda, ka tee gaisma irrcefch ta Kunga un kâ gaisnasbehrni staiga.

Nahwe un meegs.

Meega engelîs un nahwes engelîs brahla beebribâ kohpâ staigaja zaur pasauli. Jau wakkars mettahs. Tee nosehdahs kahdâ pakalnâ ne tahku no zilweku mahjahm. Kahds behdigs kluf-

fums wifapfahrt waldija un wakkara swannifchana atffanneja no atzeltas zeema basnizas.

Aluffi fehdeja fchee diwi engeli un nerunnaja ne kahdu wahrdu, ka tas jau wiina eerascha ir, un zits zittu bija apfampis. Jau nalts tuwujahs.

Tad zehlehs meegu engelis no fawas duffas weetas wirf fuhneem, un isfehje ar weeglahm rohlahm meedsina neredsamas graudinaus. Wakkara wehfinina tohs nefse us peekuffufchu arraju kluffahm buhdinahm. Nu eefritte faldâ meegâ wiffi semmes eedsihwotaji, tas ftingalwis klahf pee fawa zetta speeka, un tas fihdams behrns fawâ fchuhpuli. Slimmeeks peemirfe fawas fahpes, nofkummis fawu nelaini, nabbags wif-fas fawas behdas. Wiffas azzis bija aifstlehgu-fchees.

Tad pehz pabeigta darba tas labdarrigs meega-engelis few atfal nolaidhehs pee fawa nepreeziga brahla. „Nad rihta blahfina rahdahs,“ tâ winsch ar preezigu firdi isfauze, „tad zilweft man flawehs kâ fawu draugu un aplaimotaju. Ut tawu leelu preeku! ne redsehts un kluffinam labbu darriht! Zit laimigi mehseffam kâ wehstineeki ta labba tehwa! Rahds jauks irr muhsu meera ammat!“

Tâ rumnaja laipnigs meega engelis. Bet ar kluffu nofkumfchani to usluhfoja tas nahwes-engelis, un affaras, kâ nemirstami garri tahs rauda, fpihdeja wiina tumfchâs azzis. Winsch teize: „„Ut, kam tad es newarru, tâ kâ tu preezatees par zilweku lihgsnibu un pateizibu? Pafaula man fauz par fawu eenaidneeku un laimes pohstitaju!“

„Ut, brahlit mihlais, atbildeja meega engelis, woi tas taifnais pehz fawas augfchamzefchanas no nahwes ne atsihs un ne fwehtihs arri tewi par fawu draugu un aplaimotaju? Woi mehseffam brahlit un wehstineeki weena pafcha tehwa?“

Tâ winsch rumnaja un nahwes engela azzis fpihdeja gaischakas un tee brahlifchigi Deewa fullaini apfampe zits zittu ar augftu mihlestibu.

L.

Ceksch fweedreem tawa waiga, buhs tew fawu maifi ehst.

Araja dseefmina.

1.

Man darbawihram ne smecke
Ne kas, kâ ween ta maifite,
Kas man zaur fweedreem nahfahs;
Gan nammeeks arri pa-ehdis,
Bet deweju tas aismirfis,
Tam ihgnums rastees fahfahs.

2.

Tapehz tab baggats negaufis,
Pee galda fehfeh itt ismiffis
Kad fullaini klahj galdu.
Gan puhlejahs to isdohmahf,
Woi warretu wehl peeklit klahf,
Pee wirrumeem fo faldu.

3.

Bet welti! ne kas ne smecke,
Neds fukkurs, wihns, nei kumpette,
Tam wehders ruhj kâ duhda.
Tad dakteri tam fahles dohd
Lai wehders barribu nemt proht
Un pawaru ne fahda.

4.

Ut gekkis, kapehz padohmur,
Tu ne mekle pee femneeku,
Senn wif pee firds tew eetu.
Kapehz tu mekle dakterus?
Nahj palihds fafeet kuhlfichus
Un nest us stattu weetu.

5.

Ur ja wehl maife ihgnefees,
Ur iskaptinu pagrohsees,
Ceksch plawas fakkuminur.
Pateesi tad jau fwehrejju,
Ne meklehs gahrdums wehderu
Bet wehders barribinu.

6.

Pa-ehdis peena putrinu,
Ne wajag mihftu fpilwenu,
Fo strahdneckam irr duffa;
Us zeetas semmes pakrihti,
Zit weegli azzis aifstlehgf
Bes murgeem, meegâ kluffa.

7.

Deew's sinn kas tas par waimanu
 Ko namneeks suhd's par wehderu,
 Ne warroht ehst tas waida. —
 Tik pusedeenâs un wakkarôs,
 Es fawu wehder' atminnohs,
 Kad barribu tas gaida.

8.

Darbs ween tahs ihstas sahles irr
 Kas ihgnumu no mannim schkirk
 Un mudrus prahtus radda.
 Lai leek kas ehdams preekschâ man
 Man smecke wißs, jo sinni gan
 Dee blohdas darbi wadda.

9.

Es dahrsa kohfus zeenijur,
 Tohs kohpju un wehl stahdiju,
 Un kad jau auglus rahda;
 Tad fawus behrnus fawaju,
 Zeem wehlu baudiht faldumu,
 Ir rahdu, kâ tohs stahda.

10.

Un kad schee isfang lustigi:
 Uk paldees tehws, tee smeckigi!
 Tad tohs tâ usrumaju:
 Gan darba augli preeze muhs,
 Bet gribbat auglus baudiht juh's:
 Tad kohpjeet laufus, mahju.

11.

Man's dahrsinsch pilas no kahposseem,
 No rutkeem, kahleem, rahzineem
 Pats sehjis, gahrdi bandu.
 Kâ gahrds irr pascha seers un peens
 Kad pilsehts sinnatu, neweens
 Isdohtu par teem naudu.

12.

Us pilneem augteem aisdohmu,
 Es laukeem fawu padohmu,
 Ur sweedreem teem usspeesdams.
 Bes teefaschanas, ruddent,
 Tee lauj man lai ar iskapti,
 Es eemu winnus greefsdams.

13.

Un kad no darba peekuhstu,
 Jau arflu turreht ne spehju,
 Un rohfâs gan mas zekahs;
 Tad darba auglus peeminnu,
 Un spehfi aug, kad usskattu,
 Kâ wahrpu laufs tur wekkahs.

14.

Es arrajs jau ne mainitu,
 Ur paradises dahrsinu,
 Kur wezztehws Ahdams mitte.
 No darba tas ne sinnaja,
 Tam arri ne kas smeckaja,
 Tik ahbol's gahrds tam schkitte.

15.

Man strahdajohst suhd kahrumi,
 Man smecke maifes garrosi,
 Darbs derr ir weffelibai.
 Es swehtas deenas swehtiju,
 No grubteem darbeem atspirgstu,
 Kas truhst wehl semneezi bai?

16.

Kas kait ja Ahdams swehtija,
 To laifu kâ es swehtdeenâ,
 Kas man to gudroht lizzis;
 Bet pateizu ka mihlais Deew's
 Man sweedrôs wehlejs pelnitees
 Zaur to es lainê tizzis.

L.....L

Tee fas fluddinafchanas.

Us pawehleschamur tahs Keiserifkas Gohdibas,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walts 10. 10. 10,
 no Tulkumes aprinka teefas wißi un jobkurri, kam
 pee tahm atlikfuschahm mantahm tahs Bressiljes muis
 schâ nomirruschas Lisettes Geneschewsky kaut kah
 das mekleschanas un prassifchanas buhtu, scheid tohp
 usfaukti un preekschâ aizinati, lihds 28tu Fuhli deenu
 schi gadda, ja ne gribb fawu teefu saudeht un muhs
 scham kluffu zeest, ar sawahm prassifschanam scheid pee
 teiktees un tahs kâ peenahlahs parahdiht. Ko buhs
 wehrâ nemt!

Tulkume 23schâ Meija 1830.

3

(L. S. W.)

L. von Kleist, aprinku teefasfungs.

(Nr. 444.)

Sittehrs George Paul.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfts 2c. 2c. 2c., no Luffumes aprinka teefas tohp sinnam's darricht's, ka tanni 2 imâ Zuhli mehnescha deenâ schi gabda Sirmesles Salku frohgâ, tahs mantas ta zittahrtiga Rappeles mohderneeka Brickmann, kas irr: sirgi, lohpi, istabas = un pee fainneeku-buhshanas wajjadfigas leetas, uhtropé tam wairaksohlitajani par tuhliht makfadamu naudu tap's pahrdoh'tas.

Luffumê 10tâ Zuhni 1830. 3
(Nr. 485.) Siftehrs George Paul.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfts 2c. 2c. 2c., tohp no Ahrlawas = Silles pagasta teefas wiffi par-radu deweji ta, fawas mahjas nespehziabas dehl atde-wuscha Ahrlawas fainneeka Kessinu Wikkela, par kur-ra mantu konkursis nolikt's tappis, aizinati, lai pee faudeschanas fawas teefas, diwju mehneschu starpâ, prohti lihds 19tu Zuhni f. g. ar fawahm praffischana-him pee schihs pagasta teefas peeteizahs. Te buhs wehrâ nemt!

Ahrlawas = Silles pagasta teefa 19tâ Awwila 1830. 1
††† Zahne Wiffin, pagasta wezzakais.
(Nr. 13.) P. H. Meyer, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfts 2c. 2c. 2c., tohp no Schlohkenbeckes pagasta teefas wiffi tee, kam fahdas taisnas praffischanas pee ta Schmesmuischas fainneeka Lusinu Jehkaba irraid, kas nespehziabas un inventariuma truhkuma dehl fawas mahjas atdewis, un par kurra mantu ta konkursé nolikta irr, usaizinati, lai, wiffwehlasti lihds 21mu Zuhni f. g. pee schihs teefas peeteizahs, jo pehz nolikta termina neweens wairs netaps peenemts.

Schlohkenbeckes pagasta teefa 4tâ Zuhni 1830.
††† Daffe Janne, pagasta wezzakais.
(Nr. 24.) Günther, pagasta teefas ffrihweris.

No Behrsmuischas pagasta teefas tohp schein sin-nams darricht's, ka tanni Stâ Zuhli f. g. pee schihs pa-gasta teefas, gultudrahnas, ka spilweni no 2 pohdi smaggi, i warra grahpis, i fedli un wehl zittas gel-digas bruhkes leetas, dehl weena parahda, kas no ta schihda Seelig Abraham Simfohn, tam Mas Mes-schamuischas (Klein Wuschhoff) fainneekam Midfinu Kasparam peenahfahs, us uhtropi isdoh'tas fluh's.

Krohna Behrsmuischas pagasta teefa tanni 12tâ Zuhni 1830. 3
(Z. S. W.) H. Wehting, pagasta wezzakais.
(Nr. 402.) J. H. Müller, pagasta teefas ffrihweris.

Naudas, labbibas un prezzu tirguš us plazzi. Nihgê tanni 16tâ Zuhni 1830.

		Sudraba nauda.				Sudraba nauda.	
		Rb.	Kp.	Rb.	Kp.	Rb.	Kp.
3 rubli	70 Kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1	—	1	—
5	— papihru naudas	1	29	1	—	2	—
1 jauns dahlberis		1	35	1	—	1	75
1 puhrs rudsu tappe makfahts ar		1	10	1	—	—	70
1 — fweeschu		2	50	1	—	—	75
1 — meeschu		—	85	1	—	1	80
1 — meeschu = putrainu		1	50	1	—	6	25
1 — ausu		—	65	1	—	6	50
1 — fweeschu = miltu		2	—	1	—	6	25
1 — bihdeletu rudsu = miltu		1	40	1	—	4	75
1 — rupju rudsu = miltu		1	10	1	—	4	—
1 — firnu		1	30	1	—	3	50
1 — linnu = sehklas		2	25	50	—	—	—
1 — fannepu = sehklas		1	—	—	—	—	—
1 — kimmenu		1	25	—	—	—	—
				1	—	—	—

I pohds fannepu tappe makfahts ar
1 — linnu labbakas surtes — — — — —
1 — — fliktakas surtes — — — — —
1 — tabaka — — — — —
1 — dselses — — — — —
1 — fweesta — — — — —
1 muzzâ filku, preefchu muzzâ — — — — —
1 — — wihlfchnu muzzâ — — — — —
1 — farfanas fahls — — — — —
1 — rupjas ledbainas fahls — — — — —
1 — rupjas baltas fahls — — — — —
1 — smalkas fahls — — — — —

50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ makfâ.

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 301.